

ARTUPUNKTURA 2023

ORGANŠKA INTELIGENCIJA
/ UČENJE SUŽIVOTA /

12/10/2023-21/10/2023.

University of Zagreb
Academy of Fine Arts

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

galerija

ŠIRA

Zagreb
HRVATSKA

GALERIJA ŠIRA

Sara Tomas / Tin Dožić
Teuta Gatolin / Vjeran Vukašinić

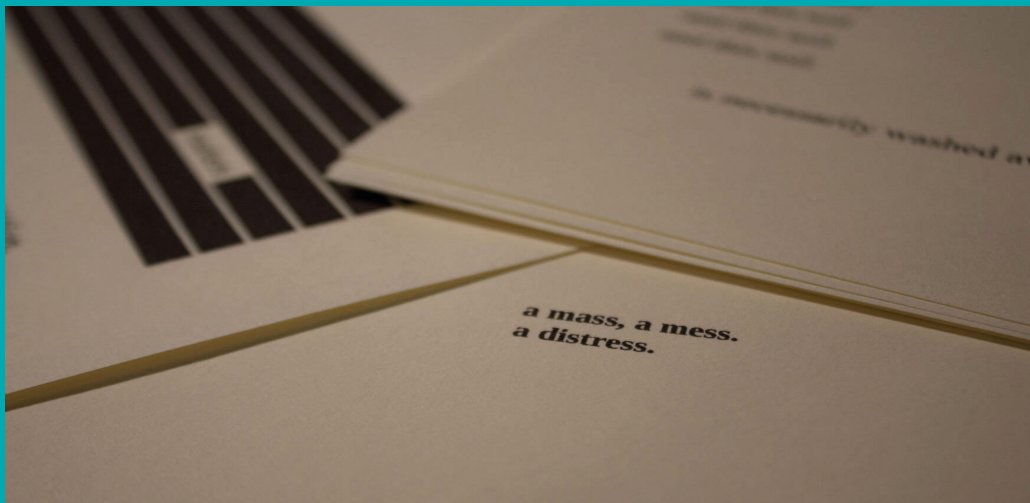
Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu treću godinu zaredom sudjeluje u projektu TZGZ "Artupunktura". 2022. godine je to bilo u sklopu projekta "ALU Perspektiva 2" sa presjekom najboljih godišnjih studentskih radova i 5 pozivnih međunarodnih izložbi, a 2023. ALU Zagreb se u projekt aktivno uključuje realizacijom pozivne izložbe alumna ALU u galeriji Šira i Urban land art programom.

Četiri alumna ALU- Tin Dožić, Teuta Gatolin, Vjeran Vukašinić i diplomantica OZAFIN-a Sara Tomas, pozvani su da svojim radovima odgovore na ovogodišnju temu projekta "Organska inteligencija-učenje suživota", propitujući njegove ključne elemente: istraživanje svijesti o ekosustavu grada u prirodnom ali i simboličkom kontekstu, umjetničku prisutnost u javnom prostoru i životu grada, mapiranje suvremenog grada kao i vizionarskih tendencija prošlosti/sadašnjosti/budućosti, te načina na koje umjetnost komunicira s ljudima i na koji način oni bivaju uključeni u te procese.

Na taj način, postavljajući reprezentativne radove koji su likovno kvalitetni, ali i društveno uključivi i propitujući, predstavljamo ne samo buduće protagoniste novih umjetničkih tendencija i stremljenja, već i najbolje što Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu kao matična i prva ustanova za visokoškolsko umjetničko obrazovanje u Hrvatskoj može danas ponuditi.

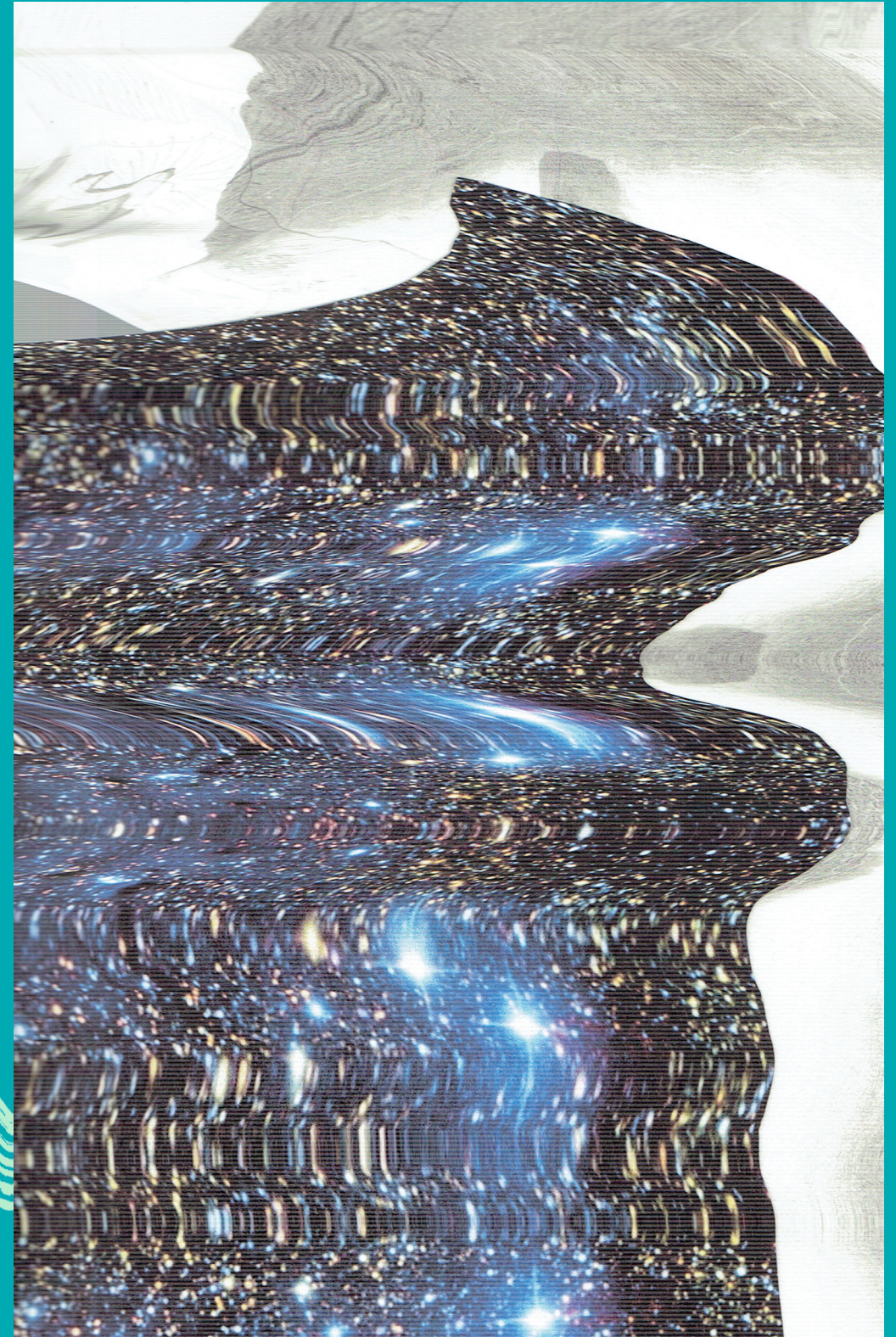
TEUTA GATOLIN / TEMELJI

“Temelji” se sastoje od šest umjetničkih knjiga poezije napravljene različitim metodama poetskog i vizualnog remiksa polazišnih tekstova - geološke studije iz 18. stoljeća “Teorija Zemlje” Jamesa Huttona, knjizi Galileja Galilei “Dijalog o dva glavna sistema svijeta” iz 1632., te teksta predavanja Nikole Tesle na Institutu električnih inženjera u Londonu, 1892. godine. U radu autoricu zanima baviti se povijesnim znanstvenim tekstovima koji se nadovezuju na specifičnosti planeta, tretirajući ih kao polazni materijal za umjetničko istraživanje, nastojeći iz njih izdignuti sedimente teksta koji se u njihovu jeziku nalaze. Oblikovanju rada pristupala je tako da bi originalni tekst određene knjige modificirala u poeziju koristeći se pretežno erasure metodom brisanja ili zacrnjivanja riječi, repeticijom ili izmjenom riječi po fonetskom i grafemskom ključu, koreografijom praznih i punih prostora stranice prema praksama vizualne i konkretne poezije, te korištenjem drugih metoda intervencija u tekst uglavnom posuđenih iz europske književne avangarde 20. stoljeća. Nakon što je modulirala cijeli polazni tekst određene knjige na engleskom jeziku (jer su joj na tom jeziku bili dostupni u online arhivama javne domene), taj bi remiks prevodila na hrvatski vodeći se gore spomenutim umjetničkim pristupima - nanovo modulirajući izrađeni engleski tekst kako bi on stao u, i sprijateljio se s, kontekstom hrvatskog jezika. Knjige su neuvezene, u formatu “rukopisa”, kako bi zadržale fleksibilnost svojeg teksta, njegovog redoslijeda i čitanja. Vizuale koje je zatekla u knjigama modulirala je po sličnom principu, koristeći se medijem skenografije, digitalnog glitcha, te drugih mogućnosti generiranja i voljenja naizglednih pogreški. Tako nastale ilustracije korištene su kao pozadina djelovima teksta, ponajviše knjizi “Od Zemlje/Of the Earth”, koja je ovdje izložena u tri različite inačice - engleskoj i hrvatskoj inačici “rukopisa”, te ilustriranom modularnom izdanju. Rad je dio šireg istraživanja narativa prirode i bajanja ekologije (storytelling ecology) izgrađenog pod nazivom “Era presvlačenja paukova”. Dio rada može se pročitati u knjizi “Artistic Ecologies New Compasses and Tools” (ur. Pablo Martinez, Emily Pethick, WHW; 2022. Sternberg Press).

TEHNIČKI OPIS RADA:

6 umjetničkih knjiga u formatu rukopisa, 6 umjetničkih knjiga u modularnom formatu, digitalne ilustracije, tkanina, digitalni print termofolijom

TIN DOŽIĆ / TRANSOCEAN 8

U galeriji nas dočekuje splav. Točno taj splav kojim su tri prijatelja putovala prošle godine od Zagreba prema Sisku. Umjetnička praksa Tina Dožića uvijek je pomalo nalik eksperimentu, sklona improvizaciji te počiva na procesu i otvorenom konceptu. Pristup izložbenom postavu jednako je otvoren i neodređen kao i pristup putovanju Savom. Iz tih istih razloga, u trenutku pisanja teksta ne mogu opisati sve elemente rada. Ovdje je video koji prikazuje ribe i video plovidbe rijekom. Što je još u galerijskom prostoru, morat ćemo otkriti sami. No ono što sigurno znamo jest da je pred nama instalacija koja sadrži video dokumentaciju te 28-satne ljetne avanture rijekom Savom od Zagreba prema Sisku, u uvjetima ekstremne vrućine, sunca i neizvjesnosti. Rad je nastao 2020. u koprodukciji Gradske galerije Striegl, u sklopu projekta "Radical now (Radikalna sadašnjost)" koji je pokušao ponuditi pogled na stanje Željezare Sisak, Naselja Caprag i Parka skulptura, neke od bitnih punktova grada Siska, a bez da zadire u već iskušane i iscrpljene narative. Tako je nastala i digitalna platforma samog projekta (<https://m28.cargo.site/>) čiji su idejni začetnici neformalni umjetnički i dizajnerski kolektiv M28. Jedan od članova jest i Tin Dožić koji se na platformi predstavio upravo ovim radom, Transocean 8, nazvanim prema gumenom splavu za spašavanje. Cijeli ovaj kontekst nastanka rada spominje radi idejne pozadine projekta, a koja mnogo govori i o radu kojeg vidimo u galeriji Šira. "(...) priznajući nemoć programiranja budućnosti i odvrtaeni od pretresanja prošlosti okrećemo se sadašnjosti kao jedinom vremenu u koje možemo i znamo intervenirati. Kao što je budućnost pluralna, tj. nudi mnoge scenarije, u cilju nam je producirati paralelne sadašnjosti" kažu članovi kolektiva u opisu projekta. Zasićen davanjem konkretnih odgovora, postavljanjem jasnih ciljeva i određivanjem što mora biti produkt samog procesa rada, Tin Dožić nudi jednu vrstu paralelne sadašnjosti, alternativne stvarnosti koja se (osjetilno) kreće između sna i jave, istine i fikcije, a izazvana je iscrpljujućim putovanjem rijekom na pomalo apsurdnom plovilu. Rad je nastao u vrijeme pandemije, ograničenog kretanja, u trenutku kad je svatko od nas osjetio što znači zabrana svakodnevnih banalnih radnji koje uzimamo zdravo za gotovo. Ovaj pothvat kao da je izašao iz dječjih maštanja o avanturi: tri prijatelja, splav i bijeg iz civilizacije. Na putovanje kreću s mjesta na kojem se za vrijeme lockdowna nalazio potajno s prijateljima što daje dodatnu dimenziju neke vrste buntovnog i ludičkog otpora dokidanju sloboda. U sadašnjost, koja je bila nevjerojatno ograničena, zatvorena i mrtva, intervenira stvaranjem paralelnih narativa, paralelne stvarnosti, ne pokušavajući dati odgovor na cjelokupnu situaciju već radeći što najbolje zna i umije u tom trenu: sjesti i ploviti. Pitanje koje se autoru nametnulo tijekom procesa jest kako materijalizirati to iskustvo, koji dokumenti i tragovi uopće imaju sposobnost zabilježiti ovakvu vrstu bijega iz civilizacije, je li bijeg uopće moguć i osjećamo li se u divljini prirode sigurnije ili nesigurnije? Od čega uopće bježimo, što tražimo za sebe u ovom iskustvu? Mora li se desiti rad ili je iskustvo dovoljno? Formalno, riječ je o nekoj vrsti duracijskog performansa, odnosno, dokumentacije tog performansa u formi multimedijalne instalacije. Prema Šuvakovićevoj klasifikaciji performansa, ovo je privatni performans u prirodi, bez publike, "primjer sinteze umjetnosti i života kao područja legitimnog umjetničkog izražavanja". Svakako je riječ o kombinaciji otvorenog procesa, prijateljskog druženja i alegorijskog putovanja. Sam autor kaže da je "plovidbu postavio kao alat za otvaranje umjetničkog procesa, ali i kao priliku za suradnju s prijateljima" što nas navodi da se prisjetimo i nekih lokalnih primjera performansa npr. zajedničke šetnje članova Gorgone na Medvednici i Vukomeričkim goricama, promatranja sunca ili neba ili ono što

Medvednici i Vukomeričkim goricama, promatranja sunca ili neba ili ono što su nazivali "komisijskim pregledom početka jeseni, proljeća. Nečinjenja, nego samo življenja." Ako razmišljamo o putovanju kao umjetničkom radu, plovidbi kao performansu, nameće nam se i primjer konceptualnog umjetnika Bas Jan Adera koji je u sklopu svog projekta "In search of the miraculous" 1975. godine krenuo jedrilicom preko Atlantika. Dokumentacija tog putovanja trebala je biti dio izložbe, no umjetnik je nestao na moru. Brod je pronađen, on i dokumentacija nisu. Zamišljam elemente opasnosti u ovom radu (koji su zasigurno prisutni), ali ovi putnici kao da su unaprijed rekli: opasnosti nema, pa mi smo na splavi za spašavanje. Potraga za direktnim iskustvom kroz promjenu mjesta ono je što čini ovaj rad. O putovanjima najčešće razmišljamo u okvirima turističkih posjeta nekom mjestu s određenim ciljem: pogledati neku znamenitost, osvojiti vrh planine, preplivati rijeku, propješačiti teritorij. Ovdje cilja nema, samo par smjernica da to ne bi bilo tek meditativno plutanje na Savi. Putujemo da bismo nešto shvatili o sebi i drugima, da dobijemo novu perspektivu tim izmještanjem iz konteksta. No kao što u jednom eseju kaže Alain de Botton, najveći je problem što na putovanje uvijek nosimo sebe. Ovaj rad otvara i teme intimnog odnosa s prirodom, straha, ovisnosti o drugim ljudima. I svakako našeg odnosa prema konstrukturi prirode i izmještenosti iz njega. Riječ je o putovanju kao performativnom umjetničkom činu koji otvara prostor novim narativima i daje mogućnost kretanja u vrijeme nekretanja, gotovo kao u snu. Putovanje je nastavljeno u galeriji zajedno sa slatkovodnim ribama iz akvarija. Mi kao publika svjedočimo podvigu koji nam kazuje da je moguće stvoriti vlastite paralelne sadašnjosti i stvarnosti. I napraviti stvari samo zato što smo maštali o njima. Vratiti osjećaj lakoće. Zašto morska splav na rijeci? A zašto ne?

(iz predgovora Tanje Špoljar)

TEHNIČKI OPIS RADA:
Multimedijalna instalacija, varijabilne dimenzije, 2021.

VJERAN VUKAŠINOVIĆ / BIODIVERZIJA III

Diverzija (iz latinskog jezika diversus: = „različito“, „raznoliko“) označava distrakciju, devijaciju, ili neočekivani napad. Na engleskom diversion znači „izmjena“ ili „preusmjerenje. Biodiverzija je priručni laboratorij za otkrivanje diverzijskih naprava i napjeva, i razvoj mašina koje nisu mašine . Naprave koje omogućavaju diverziju raznolikog i različitog, ne-ljudskog, istraživanje nepoznatog sustava i načina komunikacije među vrstama izvan ljudske glave, istraživanje drugih vrsta suživotnih odnosa i čovjeku stranih inteligencija. Jezgra rada je prostor kolektiva, prostorije, koja može primiti mnoge jedinke, mnogo različitih vrsta, nešto što bi čovjek mogao opisati kao prostor divljine. Taj izraz usko je povezan s idejom “divljaštva”, primitivizma, nepismenosti ili nedostatka „kulture“ ili “civiliziranosti”. Prostor za novi imaginarij i reprezentaciju divljine odlučio sam istražiti u spoju organskog i onog često nevidljivog ili odbačenog. Istražiti odbačene robe, uređaje koji su izgubili vrijednost, tehnološke korove - uređaje koji su tehnološki zastranili ili zaostali u brzo rastućoj i brzo urušavajućoj tehnološkoj civilizaciji. Za izgradnju opna prostorije koristim glinu, tražim oblik iz kojeg bi divljina mogla proviriti. Opna se nalazi između praznine i mnoštva, prenosi iskustvo materije. Modul je promjenljiv, razvija se i mijenja u vremenu. Podaci u obliku sjemenja, nepoznatog su porijekla, sakupljeni i pohranjeno, porijeklom s ove ili druge planete, iz sjenovitog prostora zemlje klica ulazi u prostor svjetlosnog spektra boja. Proces se aktivira unutar glinene sfere u kontaktu sjemenke sa zemljom i vodom. Život nastaje iz mraka i uskoro nastupaju promjene, pojavljuju se različite biljne vrste, primaju u sebe određeni dio svjetlosnog spektra. Biljke i kukci oslušuju zvuk kiše i njihov duh pleše u vremenu .

TEHNIČKI OPIS RADA:

Glina, sjemenke, fotoanimacija, video, folija, brojčanici, zemlja, voda, svjetlo

SARA TOMAS / DIPTIH

Sinopsis: rad prati Emmu, mladu slikaricu sa željom za slikanjem, kroz proces koji se suočava s osjećajima frustracije, beznađa, inspiracije i uzbuđenja u konačnom ispunjenju. Gubi se u prostoru svoje inspiracije šumi, mjestu do kojeg želi doprijeti svojom umjetnošću.

TEHNIČKI OPIS RADA:

Trajanje: 6'12"

Medij: Animirani film (rotoskopija i igrani)

GALERIJA PUTOLOVAC URBAN LAND ART

MENTORI • Alen Novoselec / Ivana Ožetski / Nataša Hrust
STUDENTI • Julijana Bočkaj / Kaja Dujmić / Marija Jakupanec
Marina Brkić / Matea Despot

URBAN LAND ART

Projekt *Urban Land Art* u okviru šireg programa *Artupunktura*, ovog se puta odvijao kao niz različitih, često procesualnih projekata koje je povezala ideja odnosa čovjeka sa prirodom u urbanoj strukturi grada. Prostorno su bili raspoređeni u tkivo grada od zelenog pojasa Tomislavca, preko Štroša i Zrinjevca do glavnog gradskog Trga, a u programu je bio naznačen i točan vremenski raspored i plan njihovog izvođenja.

U rasponu od 11.10. do 17.10., zainteresirani građani i slučajni prolaznici mogli su pratiti postavljanje instalacija, objekata ili izvođenje intervencija na brojnim lokacijama koje su bile naznačene na mapi grada. Pet studentica, jedan student ALU i troje mentora (profesor ALU, alumni i vanjska suradnica), naslonjeni na ideju *Organska inteligencija-učenje suživota*, istraživali su razinu svijesti građana o ekosustavu grada. Iz uočavanja zatečene situacije i kreativnog procesuiranja izvedbe, a kroz vlastite svjetonazorske i kreativne vizure, te pozicije uključenih građana-u ideje i izvedbe unose notu kritike i upozorenja. Osmišljen je niz intervencija na različitim lokacijama grada, koje su imale elemente interaktivnosti i uključivanja građana, postavljale niz pitanja i stavljale u poziciju zamišljenosti svakoga tko im je pružio priliku da do njih dopru, pa ih potakli da im se još malo približe ili nagnali da barem kradomice usmjere pogled ka njima. Kako su se zamisli sudionika postupno provodile, tako su istovremeno u galeriju Putolovac pristizale fotografije i video materijali, dok su se društvene mreže punile informacijama o provedenim akcijama i projektima. Tokom izvedbe projektnih zamisli posjetitelji su pratili nastajanje izložbe uz istovremenu mogućnost praćenja izvedbi po lokacijama. Nakon završetka izvedbe i postavljanja posljednje zamišljene instalacije i intervencije u prostor grada, nastala je izložba kao dokument procesa tog izvođenja, a njegova se procesualnost pretočila u dovršenost. U galeriji Putolovac, početak i kraj su se stopili u krug kompletiranog projekta *Urban Land Art*, a prema izloženoj mapi posjetitelji su bili u mogućnosti sve ih još jednom obići i uživo.

prof.art. Alen Novoselec

ALEN NOVOSELEC / PIJANO KESTENJE PLEŠE POD MOJIM NOGAMA

U zlatno obojeno kestenje (sa i bez bodljikave ljuske) izvrćem iz košare na Trg. Na košari je obilježen naziv rada: Pijano kestenje pleše pod mojim nogama i stihovi pjesme Lucija. Usklađenost sa godišnjim dobima; jesti sezonsko, slijediti cikluse godišnjih doba i njihove karakteristike prenijeti u vlastiti ritam djelovanja, drevna je i preporučljiva mudrost za dobro zdravlje i sretan život. Suvremeni zapadni konzumeristički koncept življenja stvorio je kapitalocenski otisak življenja, udaljio nas je od ovog sklada i unio nemir, bolest i vječni osjećaj nezadovoljstva i obezbrazio nas da se stavimo u centar važnosti. Ne rukovodimo se više potrebama duha i tijela, već je razvijamo i prenosimo novim naraštajima novu tezu vječne gladi i nezasitnosti- moramo imati sve više i više svega. Iritantni aktualni reklamni slogan; Sve što želim je SVE!, to zorno i ilustrira. Ovaj rad naslanja se na stihove koje najbolje pamtim po recitalima Rade Šerbedžije, a ovaj stih je iz pjesme Lucija. Stih i divlji kesteni kao da nikome više ništa ne znače (možda samo malobrojnicima), pa oni u ovom radu postaju monument gotovo izumrlih vremena i vrijednosti. Jesen je i kestenje je jedan od njegovih simbola odavno (još u vrtiću radili smo figure, bića i razne kompozicije od njih, Uršulinke su proizvodile štirku, a susjede melem za otekle i bolne noge ili zglobove). Danas automobili gaze kestenje jer ga vozači ne primjećuju, niti za njih haju. Možda obojeni u zlatno mogu privući poglede gladne zlata, pa u te slučajne i nabasale prolaznike uđe jesen i oplemeni ih stihovima, a pijano kestenje zapleše pod njihovim nogama.

Lokacija: Trg bana Josipa Jelačića- negdje kod skulpture Bana.

*Lucija
Ispričaću ti jednu priču, Lucija
jednostavnu, kao kad se ploča snima
Lucija, tako si krhka i mala,
kćer bi mi mogla biti
u mene je jesen uplovila
I pijano kestenje pleše pod mojim nogama
šta da se kaže – Lucija, Lucija moja dragana
u mom srcu živi još ujed anđela
ivicom odzvanjaju glasovi umornog naroda
promrle devojkice nude ljubav po trgovima
i žuti sneg pada raspuklim ulicama
Ines se je zvala
nedaj se generaciji moja,
šapcem u vetar što pustoši Zagreb i Beograd
podjednako
ti nemogući noćni vlakovi
dupli konjak u Subotici
I mirisi istrošenih hotela što se zavlače u kožu...
u kosu... u kosti...
zima je posvuda... dođi generaciji moja...
ljubavnice
još imam stari mornarski kaput
Lucija... nisam ti ovo pričao...
ja nikada nisam video Amsterdam*

*tamo se, kažu, putuje sam
beli brodovi i crne marame oko vratova devojčakih
žale mornare i ispijaju rum za brela
obično neverne ili bolje verne samo sebi
krhkim kukovima ispraćaju svoje mornare
na plovidbe dalekim morima
sa suzama u očima i obećanjima
nikada, nikada više maruška
ili kako se već zovu te čudne niderlandanke
sklone avanturama, alkoholu, incestu
neverne same po sebi, a opet sebi verne
zima je posvuda – dođi generaciji moja
dođi da se zajedno grejemo
da se zajedno nedamo
nedaj se Ines – govorio sam joj
nedam se ni ja
nedaj se ni ti Lucija
nedaj svojih 16 godina
ovim godinama što kao crne ptice sleću
na našu kožu, na naše ruke, na naše oči
da nas porobe
Lucija,
samo da mi je još videti Amsterdam
Maruškin i Prelov Amsterdam
pa neka bude što biti mora!*

PRIJEDLOG

IZVEDBA

Kišni dan u kojem smo uhvatili tek desetak minuta smirenja između dvije kiše za izvedbu, rezultiralo je zadovoljstvom proizašlim iz interakcije sa prolaznicima, neobičnih susreta pretvorenih u ugodnu i pozitivnu reakciju i interakciju. Malo prosutog kestenja, jedna pjesma utisnuta u mladost i neko veselje je plesalo pod našim nogama, a srca otkucavala zadovoljstvom. Kakav lijep kišni dan!

ALEN NOVOSELEC / HOMAGE JOSEPHU BEUYSU

Svi pamtimo jedan od najraskošnijih projekata J. Beuysa na Kasselskoj Documenti (7, 1981.): Obrana prirode i sadnju 7000 hrastova, te njihovim uparivanjem sa granitnim monolitima. Osobno mi je to jedan od njegovih najdojmljivijih radova, uz performans: I Like America and America Likes Me. U dvorištu iseljene Akademije likovnih umjetnosti u Ilici 85, gdje su započeli radovi obnove nakon potresa, stoji gomila obrađenog kamena koja je privremeno uklonjena iz hodnika i smještena uz zid ljevaonice ALU. U trešnju slomljenu u velikoj zagrebačkoj oluji, to je kamenje prizvalo u sjećanje Beuysove granitne monolite i Kasselske hrastove. Želim ih rasprostrti na Trgu, par metara od tramvajske stanice, pa taj niz kamena nadopuniti sadnicama trešnje. To je spomenik potresu, oluji, ali i vjeri u obnovu i bolji svijet. Četiri sadnice ćemo pokloniti uz uvjet da budu posađene tamo gdje je u oluji srušeno neko drvo, a tri sami zasaditi-dvije u prostor Jadran filma gdje je Akademija preselila za vrijeme trajanja obnove, jednu u dvorištu u Ilici, gdje se postojeća trešnja slomila u velikoj oluji. Objašnjene projekta uz video rušenja jablana na zid jedne od privremenih zgrada Akademije, stavio bi u izlog info centra Turističke zajednice grada Zagreba.

Lokacija: Trg bana Josipa Jelačića - par metara od tramvajske stanice.

PRIJEDLOG

IZVEDBA

Morali smo se iz sigurnosnih razloga odmaknuti od tramvajske stanice, a video divljanja oluje i rušenja jablana, snimljene iz ureda u Jadran filmu, nismo mogli projicirati u izlogu Info centra Turističke zajednice. Moji pomagači u prenošenju kamena osjećali su nelagodu sudjelujući u ovom neobičnom projektu. Čini mi se da su istovremeno osjećali i neku dječju uzbuđenost. Ljudi su se razmicali, skretali poglede, zastajkiivali. Sa nekima sam uspio porazgovarati i objasniti što se zapravo ovdje događa i o čemu radi. Najdraži mi je bio susret sa dvije djevojke par dana kasnije. Gledale su u moju instalaciju, a ja sam im prišao i pitao o čemu se ovdje radi i razumiju li čemu to sve ovdje služi? Namjera mi je bila praviti se da sam samo znatiželjan i pomalo skeptičan prolaznik, ali vrlo brzo su me "pročitale" i razotkrile. Počeli smo razgovarati, a njima je baš bilo lijepo to što su se na Trgu pojavila drvca, makar i ovakv mala-sadnice trešnje. Sve zajedno ih je nekako razveselilo. Fotografirali smo se, a ja rekao da moram još samo otići po vodu i zaliti sadnice trešnje. One su istog trena poskočile i rekle: Imamo mi vode u torbi-zaliti ćemo ih! Rekao sam neka je čuvaju za put do kuće, ali one su inzistirale i zalile drvca. Snimio sam njihovo veselje tokom zalijevanja trešanja. Prekrasno! Moji studenti su bili uključeni u sadnju trešanja u Ilici 85, nedaleko od mjesta gdje se u oluji srušila stara trešnja (koju je čini mi se posadio prof. Drinković). Posadili smo zajedno još jednu u Zamenhofovoj na Odsjeku za konzerviranje i restauriranje umjetnina. Vanja (tajnica), Buco (portir) i ja, zasadili smo još jednu na našoj privremenoj lokaciji u Jadran filmu. Proljeće će procijeniti naš uspjeh.

ALEN NOVOSELEC / TKO JE ŽRTVA? TKO JE KRIVAC?

Preuzete i uvećane fotografije automobila na koje je palo drvo u vrijeme zadnje i jedne od najvećih oluja u novijoj povijesti Zagreba dopunjujem tekstom: Tko je žrtva? Tko je krivac?. Jedna od fotografija je iz vlastitog albuma i našeg dvorišta u kojem je tokom potresa pao dimnjak sa naše zgrade na naš automobil. Ove plakate lijepim na površine na kojima je to dozvoljeno, dijelim prolaznicima i stavljam na vjetrobranska stakla automobila, vjerujući da ću potaknuti i navesti na razmišljanje o razlozima nevremena i elementarnih katastrofa. Očekujem i otpočinjanje razgovora, kraće ili dulje konverzacije sa prolaznicima, kao dodatni oblik preispitivanja teme.

Lokacija: Trg bana Josipa Jelačića i okolne ulice.

PRIJEDLOG

IZVEDBA

Napravljeno je deset letaka sa različitim fotografijama, pa umnožen svaki deset puta. Dijelio sam ih prolaznicima na Trgu, postavio na stolove Milčecove K&K u Jurišićevoj, te izložio i dijelio u Putolovcu. Imao sam i neugodnih iskustva zbog nevoljkosti, a ponekad čak agresivnog odbijanja ljudi da prime nešto u ruku u prolazu. To proizlazi iz učestalosti takvog pristupa, od sada već gomile koji ljudima nešto gura u ruke i nakon toga od njih nešto traže. Obično pojašnjavaju da se školuju i trebaju pomoć jer su zapali u neku nevolju ili imaju neki hendikep zbog kojeg vas također isto traže. Neki samo sjede na osunčanom Trgu u vidljivo skupoj garderobi i vode svoje razgovore, ne želeći da ih se u tome ometa. Susreo sam jedan takav par, a gospodin me nervozno i opetovano upozoravao da razgovaraju, dajući mi do znanja da sam nepoželjan i neka ne smetam. Bilo je i drugačijih susreta. Onih sa ljudima koji su skloni razmisliti o tome što se dogodilo za vrijeme oluje i odakle i zašto takva oluja sada iznenada. I sve te poplave, iznenadne promjene klime i zapitati se da li je možda vrijeme da svi zajedno priznamo da smo načinom života utjecali na promjenu klime i što možemo napraviti da to popravimo. Neugodna i uznemirujuća tema i vrlo različite reakcije.

IVANA OŽETSKI / RELOKACIJA PJEGA / FRECKLE RELOCATION

Prelazeći pješice rutu od željezničkog kolodvora preko Tomislavca kroz Zrinjevac i nazad često uživam u pogledu naplatane na Zrinjvcu privučena likovnošću njihove kore. Pjege i pjegice izmjenjuju se u tonovima bijele, sive, zeleno sive. Kao dijete bila sam prilično pjegava. Zezali su me da imam „šareno lice“. U odrasloj dobi pjege nisu nestale no prihvatila sam ih kao dio svog identiteta. I platane na Zrinjvcu su „pjegave“. To je za promatrača prolaznika najmarkantniji dio njihovog identiteta, po tome su osobite, drugačije i zanimljive. Prelaskom na Tomislavac vrsta drveća u drvoredu se mijenja, njihova kora manje je oku primjetna. Motiv pjega platana koristim kao likovni element za izradu matrice za sitotisak kojim po pločniku izrađujem ekološke otiske – grafike, tako da šetaču koji prolazi rutu od Trga preko Zrinjevca prema Tomislavcu motiv već bude poznat, ranije usvojen, utisnut u memoriju prolaskom kroz drvored platana. Grafike su ekološke u svakom smislu, od toga da umjesto boje koristim zelenu glinu, bijelu glinu i kurkumu do toga da su otisnute na pločnik kao privremene likovne intervencije i okolini neće nanijeti nikakvo zlo već će se kroz vrijeme isprati i zbrojiti sa postojećim tlom.

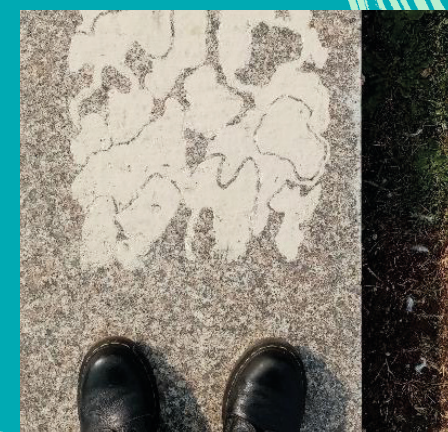
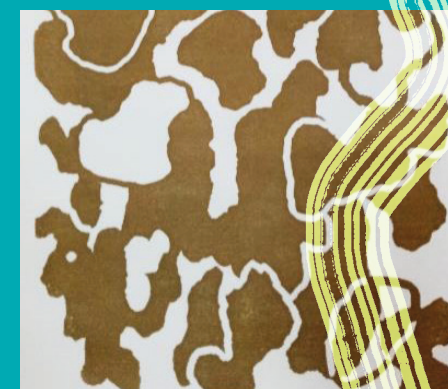
Lokacija: Trg kralja Tomislava

PRIJEDLOG

IZVEDBA

Iako mi je prvobitna namjera bila glinom otiskivati grafike samo po pločniku oko spomenika na Trgu kralja Tomislava, odlučila sam se i za dodatno otiskivanje grafika na papiru, kako bi ih mogla poklanjati prolaznicima dok im predstavljam ideju Urbanog land arta i Artupunktura 23. Na moje ugodno iznenađenje uz domaće ljude pristupilo mi je i dosta turista – obitelj iz Makedonije, mladi par iz Srbije, Nizozemac, čak i muzičari iz Meksika. Neki su čak sudjelovali i u pridržavanju sita.

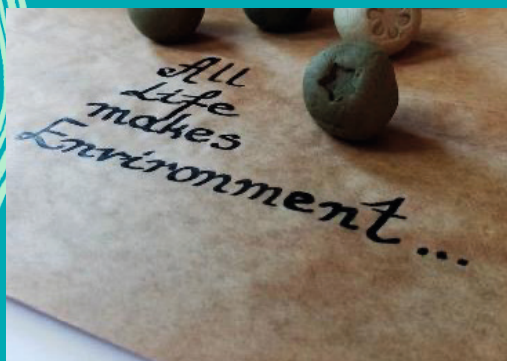

IVANA OŽETSKI / SADITELJEV ŠEGRT / THE PLANTERS APPRENTICE

Život u mirnom okruženju obiteljskih kuća, u ateljeu koji gleda na šumarak, sa mogućnošću da se za pet minuta bude u šetnji pored potoka i livade mogao bi se smatrati povlaštenim. Iz svake šetnje sa psom vraćam se džepova prepunih nečega sa potencijalom života. Sadim svoj vrt, presađujem biljke, sadnice i uživam u tim malim simbiotskim ritualima međuigre. Sakupljam sjeme. Svjesna da koliko god uživanja i pažnje dajem, vraća mi se istom mjerom, često i puno više... Moja ideja nije nova, sva sreća mnogi su je već provodili u djelo i mnogi će. To je najdivniji dio ove međuigre, samo nas treba malo potaknuti, podsjetiti da ova interakcija između čovjeka i prirode postoji i traje stoljećima. Motivirana pričom Čovjek koji je sadio drveće / The Man who Planted Trees Jeana Gionoa koja se danas već smatra kulturnom posvetom ekologiji i očuvanju prirode želim podsjetiti ljude, prijatelje, promatrače, posjetitelje da obrate pažnju, da naprave malu gestu. Umatam plodove i sjemenke sakupljenih biljaka u kuglice gline i stavljam im žig koji za mene ima značenje. Sušim ih na zraku i one tako mogu čekati uvijete za nicanje. Na papirnate vrećice rukom ispisujem afirmativne riječi, poruke, citate kako bi novi „šegrti saditelji“ - nositelji poruka bili svjesni dobre namjere koju nose. Vjerujem da bi mnogi stanovnici grada između ponuđenih plodova i sjemenki rado nešto odabrali i stvorili svoj „paketić dobre namjere“. Afirmativne riječi, poruke, citati na vrećicama: Život je Sužvot, More mogućnosti, No Life is Illegal, Tradicija je prenošenje vatre, All Life Makes Environment, Web of Life, Biophilia – The Love to Life, Simbiocracy...

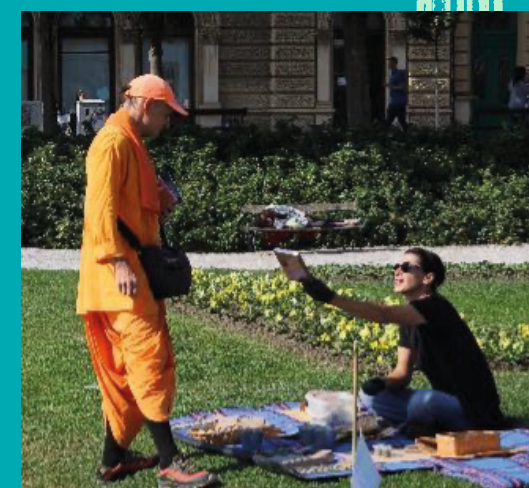
Lokacija: Trg kralja Tomislava

PRIJEDLOG

IZVEDBA

Dva prekrasna sunčana jesenska dana sjedim na piknik dekici na Tomislavcu izrađujem kuglice od gline i uz pomoć kolega dijelim ih prolaznicima koji su spremni saslušati priču o saditeljevom šegrtu. Usput tušem i perom na papirnate vrećice ispisujem afirmativne poruke i dajem ljudima da sami odaberu poruku i kuglice sa sjemenkama i plodovima koje će u njima ponjeti. Prvi dan pristupilo mi je puno ljudi. Radoznali turisti, učenici umjetničke škole, dame koje baš žele posaditi kadulju ili kadifice na svoj mali balkon, šetači pasa koji obećaju da će u svom kvartu posaditi hrast ili lipu, i zanimljivi mladi stranac koji snima videoporuku sa sjemenkama suncokreta za svoju djevojku. Drugi dan puno drugačija priča... Ja ponovno sjedim na svojoj kariranoj dekici a turisti iz Azije okreću glavu od mene, prave se da me ne vide i ne čuju, kao da me se boje. Prilazi mi samo jedan mladi čovjek, kaže da je iz Nepala i da ovdje radi na građevini. Upoznaje se samnom i mojim kolegom, a mi mu objašnjavamo priču i pozivam ga na izložbu u Galeriju Sira...

NATAŠA HRUST / DOBRO MI DOŠEL PRIJATELJ / STRANAC U GRADU

Preseljenje u drugu sredinu tema je koja me prati. To je moja životna priča mada se nikada nisam odselila iz Zagreba. Moj brat se odselio u Ameriku, a ja ga posjećujem. Tamo je sve drugačije. Svi su stranci i svi su domaći. Svi su došli tražeći svoj američki san, koji za svakoga znači nešto drugo. Moj brat je slušao rock 'n' roll i gledao američke filmove. To je bio njegov američki san. S njim je radio Wilson. Wilson je porijeklom iz Dominikanske Republike, ali cijeli svoj život proveo je u New Yorku. Wilson do nedavno nije znao engleski jezik, govorio je samo španjolski. Nije napuštao svoj kvart - deset blokova lijevo, dvadeset desno. To je bio njegov svijet, zajedno s kamionom u kojem je provodio dugotrajne vožnje bez izlazaka iz njega. Moj brat ga je naučio engleski jezik, a nakon toga njegova žena od njega. Wilson kaže da mu je Igor promijenio život. Sada Wilson redovito odlazi u "grad" i ima bolji posao. Kupila sam kaktus u Ikei. *Consolea rubescens*. Porijeklom je sa Karipskih otoka. Raste na pješčanim plažama Lesser Antilla, Djevičanskim otocima i u Puerto Ricu. Došao iz nekog rasadnika u Ikeu u Zagrebu, a sada je kod nas doma. Grad je vidio kroz prozor automobila. Ja cu ga odvesti u "grad". Pokazati mu znamenitosti. Upoznati ga sa vama, jer dobro je imati prijatelje. Snimiti koji selfie. Otići ćemo na kavu ko Milčeca. Pokazat ću mu znamenitosti i upoznati ga s vama, jer uvijek je lijepo imati nove prijatelje. Možda ćemo zajedno napraviti koji selfie i otići na kavu kod Milčeca.

PRIJEDLOG

IZVEDBA

JULIJANA BOČKAJ / PALO DRVEĆE

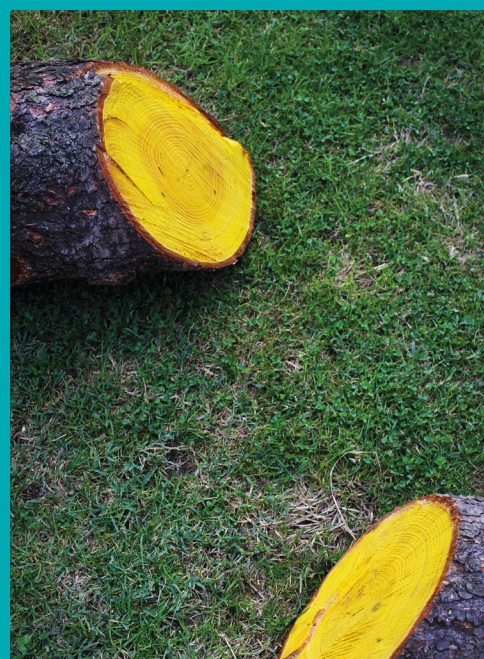
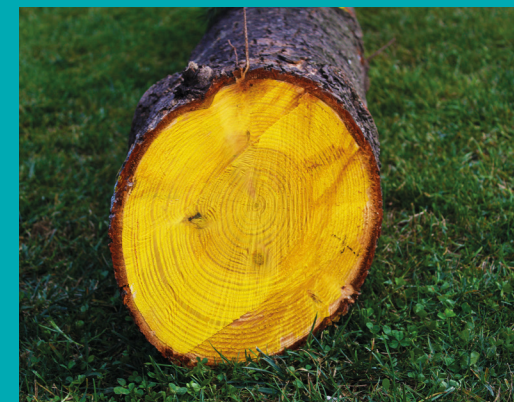
Oluja koja je krajem srpnja poharala Zagreb srušila je oko tri tisuće stabala. Svako je stablo bilo neodvojivi dio svakodnevice. Stanovnici su se vezali za stabla, ona su ih pratila na putu do kuće, stana, u šetnji ili su jednostavno uljepšavala pogled kroz kuhinjski prozor. Ideja je mog rada odati počast srušenim stablima. "Svako drvo čuva priču. Otkrijte je." Na stablima će zbog načina postava biti vidljivi godovi na kojima će prolaznici moći izbrojati koliko je stablo staro i zamisliti taj cijeli jedan vijek njegova života. Na taj način mogu se oprostiti od tih životnih suputnika koji su bezuvjetno uljepšavali život u metropoli.

Lokacija: Trg kralja Tomislava

PRIJEDLOG

IZVEDBA

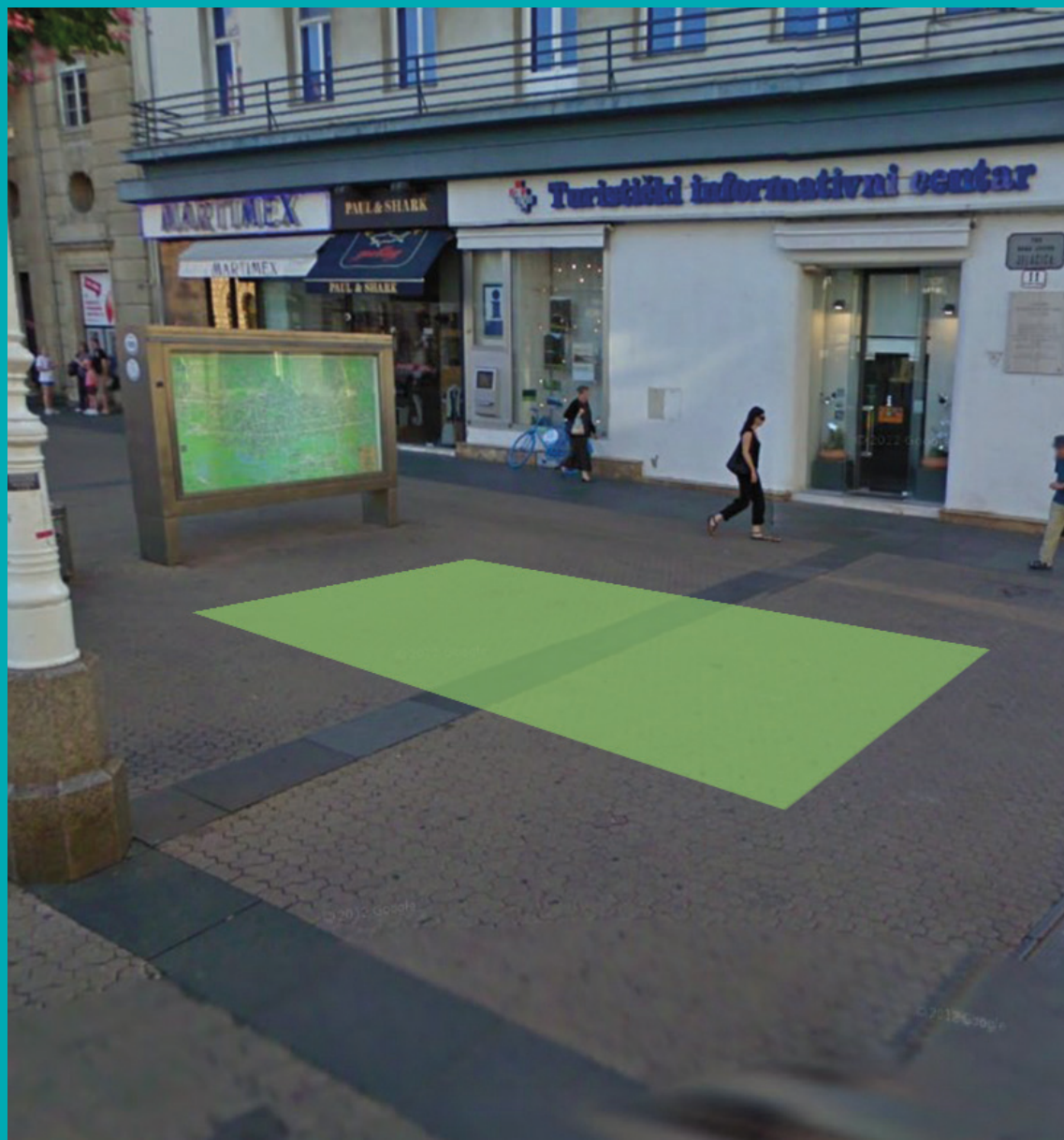

KAJA DUJMIĆ / ZELENİ PRAVOKUTNIK I KLUPA

Zeleni pravokutnik oslikan je na tlu bojom koja se može isprati vodom. Na zeleni pravokutnik postavljena je klupa. Ova instalacija ostavljena je na korištenje svim slučajnim (i namjernim) prolaznicima koji mogu slobodno raspolagati "zelenom površinom" sve dok ju kiša ne ispere.

Lokacija: ispred Turističkog informativnog centra

PRIJEDLOG

IZVEDBA

Lokacija: Ilica 112, ispred Galerije Putolovac

MARIJA JAKUPANEC / PLANT TO GO

Svi smo upoznati s provedbom ideja poput „coffee to go“, „book to go“ i sličnih te je upravo ta vrsta kulture „za ponijeti“ sve popularnija. Ova instalacija sastoji se od vitrine u kojoj se nalaze biljke zamotane u novinski papir. One tamo stoje upravo iz spomenutog razloga – građani mogu uzeti biljku koja im se sviđa, ponijeti ju doma ili ju zasaditi negdje drugdje te tako elemente prirode unijeti na lokacije koje prije nisu bile ozelenjene, poput vrtova, balkona, krovova i slično. Također, oni koji imaju biljku koju više ne žele ili ne mogu imati, mogu ostaviti ovdje te tako ne samo uljepšati daljnji život biljke već i razveseliti novog vlasnika. Ovime bi se potaknulo da na jedan interaktivan način s ovim projektom širimo svijest o važnosti očuvanja i razvitka zelenih površina u gradu, koliko god one možda male bile. Biljke su prikupljene upravo na taj interaktivan način, doniranjem biljaka od strane više i manje bliskih osoba. Plava vitrina ovdje je i kao simbol grada Zagreba koji služi između ostalog kako bi poticala zajedništvo, upravo tom razmjenom biljaka gdje se one sele iz jednog doma u drugi te se na vrlo zanimljiv način stvara mreža koja povezuje ljude kroz sam taj čin razmjene.

Lokacija: Trg bana J. Jelačića

PRIJEDLOG

IZVEDBA

MARINA BRKIĆ / SAHRANIMO SMOG

Ovaj rad tematizira krizanteme kao cvijeće koje tradicionalno nosimo na groblje i njihovu manje poznatu karakteristiku - da pročišćavaju zrak od ugljičnog dioksida, benzena, formaldehida, trichloroethylena, xylena, toluena i amonijaka. Na Tomislavovom trgu autorica kopa grob u koji polaže podatke o kvaliteti zraka u Zagrebu. Na to mjesto zatim polaže lončanicu s krizantemama. Ovaj rad šalje jasnu poruku - ako nešto ne poduzmемо oko zagađenja zraka u gradovima, svi ćemo na groblje prije reda. Početna ideja podrazumijevala je korištenje četiri zapuštene cvjetne gredice na Tomislavovom trgu. Međutim, nekoliko dana prije izvedbe, situacija se promijenila - sve cvjetne gredice su obnovljene i na njima su zasađene maćuhice. Obzirom na novonastalu situaciju, u kojoj uništavanje upravo posađenog cvijeća nije opcija, autorica se odlučuje iskopati grob na travnatoj površini, na centralnom mjestu iza skulpture kralja Tomislava.

Lokacija: Trg kralja Tomislava

PRIJEDLOG

IZVEDBA

MATEA DESPOT / DIVLJI RUBNJAK / WILD CURB "THE TRIUMPH OF VEGETATION IS TOTAL" MICHAEL HOUELLEBECQ

IZVEDBA

Lokacija za rad Divlji Rubnjak jest pločnik uz ogradu Botaničkog vrta gdje je smješten i centralni ulaz u Vrt. Likovni rad koji bi nastao u suradnji sa stručnom osobom iz područja botanike, sastojao bi se od identificiranja i markiranja samoniklih biljaka u pukotinama na pločniku ispred glavne ograde Botaničkog vrta, istraživanju njihovih biotopa te mogućnosti njihovog proširivanja. Rad bi predstavljao urbanu gestu koja uz pitanje osvještavanja samoniklih biljaka na području javnih urbanih površina, propitkuje i potencijalne načine oblikovanja ekstenzivno asfaltiranih i popločenih gradskih površina.

Lokacija: pločnik ispred ulaza u Botanički vrt

PRIJEDLOG

I M P R E S S U M

Program ALU Zagreb u sklopu projekta Artupunktura 2023 u potpunosti je financirala Turistička zajednica Grada Zagreba.

NAKLADNIK Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti, Ilica 85, Zagreb, www.alu.unizg.hr • **ZA NAKLADNIKA** prof.art. Alen Novoselec, dekan ALU • **VODITELJICA GALERIJE I KUSTOSICA IZLOŽBE** Korana Littvay, mag.hist.art. • **PREDGOVOR** rada Tina Dožića Tanja Špoljar • **GRAFIČKO OBLIKOVANJE** mag.art.Nikolina Zabčić • **TISAK** ARS Kopija d.o.o. • **NAKLADA** 57 kom • www.shira.alu.hr • www.facebook.com/GalerijaShira • Instagram: @galerijashira

University of Zagreb
Academy of Fine Arts

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

galerija

ŠIRA

Zagreb
HRVATSKA

